

تدبیرلی و تیل سیور والی میزگه آلقیش لر

«سپز دیم و سپودیم» شعرلر توپلمی چاپ ایتیلیشی گه مالی یاردم
کۆرستگن اکه میز جناب سید انور سادات جنابلردن منت دارمن . همدم

اوزاغدهكى يقين لريميز نامهسى

عزیز و حرمتلی هاشم همدم!

مېنگه «سېزدیم و سېودیم» ناملی شعرلرینگیز تۆپلمینی یوبارگینگیز اوچون تشکر.

وقتیم نهایت تیغیزلیگی گه قره مسدن، ۴۰ پرچه لیک شعرى تۆپله مینگیز همه سینى بۆلمسه هم کۆپراق قسمینی کۆرب چیقیدیم. اونده بیر قطار ینگى مضمون و ینگى افاده بیلن یازیلگن ایریم شعرلرنی کۆرب خورسند بۆلدیم. مثلاً:

بیر قطار انسان صفتلر ایت بۆلیب تیشلیدیلر

یاکه ایتنى اورگه تیب، خلقیم گه کیش - کیشلیدیلر

سیزگه بیر حادثه نى اېسلماتماقچیم: موندن 38 ییل آلدین «خلق» جریده سیده

کمیته نینگ ایکی پرچه شعرى اؤزبېک تیلیده و مرحوم اندخوبلیک اؤرازنینگ

بیر پرچه شعرى تورکمن تیلیده نشر بۆلگن اېدی. تبعیض و ملی ستم گه

اساسلنگن افغانستان مطبوعاتی تاریخی بویچه آنه تیلیمیزده بولر بیرینچی

مرته نشر یوزینی کۆرگن تورکی اثرلر اېدی. جریده 10000 تیراژده باسیلیب

چیقیب کینگ کۆلمده ترقه تیلدی. لېکن افسوس بیلن ایتیش کیره ک که

اوشنده کابل پوهنتونیده گی اؤزبېک و تورکمن محصللریدن بیرانته سی هم

اوشه شعرلرنی اوز آنه تیللریده اوقی آلمگن لر. یعنی خلقیمیز و

یاشلریمیزنینگ 99 فایزی آنه تیلده سوادسیز اېدی. منه اېندی شونچه مدت

اوتگدن کېبن، نه فقط سان سناق سیز یاشلریمیز آنه تیلده ایجاد بیلن

شغل لیب شعر و مقاله یازهدیلر، بلکه تیل بویچه جوده کوپ کمالگه یېتگن

متخصصلریمیز هم بار. یعنی خلقیمیز اویغانیب علم و ادب یولیده آغه قدم
باسماقدهلر.

مونی بیر اچچیق حقیقت صفتیده سیزگه اېسله تیپ اوتدیم.
اصل مطلبگه کېله دیگن بولسک، شعرلرینگیزنی اوقیب قوییده گی خلاصه گه
کېلدیم:

سیز طبیعی و خدا داد شاعرلیک استعدادیگه اېگه سیز؛ - روان و جاری
طبعینگیز بار؛ - روحینگیز وطن سېورلیک و خلق سېورلیک توپغولری بیلن
تولیب تاشگن؛ - توشونتیریش یعنی افاده اسلوبینگیز یاقیملی، کوپ اورینلرده
خلق تیلیده گی سوزلردن فایده لنه سیز، - کوپینچه اوخشه تیشلر اؤرینلی توشگن؛
- اېل، یورت و تیل اوچون کوپینیش قیغولری اثرلرینگیزده اوز عکسینی
تاپه دی؛ - کیچینمه لرینگیز چیگره سیز، برچه اچچیق حقیقتلرنی خلقیمیزگه
توشونتیرماقچی بوله سیز، لېکن بعضاً سوز ایدیشلری (ظروف کلمات) اولرنی
قمرب آلیب بیان ایتیش اوچون تارلیک قیله دی. یخشی شاعر بولیش اوچون
یوقاریده ایتیلگن خصوصیتلر، اساسی شرطلر حسابلنه دی. شعرلرینگیز
مضمون و غایوی تماندن جوده یخشی، ملی، اجتماعی، سیاسی و حماسی
خصوصیتلرگه اېگه، حتی بعضاً لیریک پرچه لرینگیزهم حماسی توس آله دی.
اما شکل و افاده اسلوبی یوزه سیدن اونده بیرقتار کیچیک کمچیلیکلر کوزگه
تشلنه دی. اولرنی آسانلیک بیلن توزه تیش ممکن.
حرمتلی هاشم همد!

فکر و تصویرینگیزده گی جرقه لرنی کؤرب، کېله جکده ایلغار یاریتووچی
(روشنگر) اؤزبک شاعرلری قتاریدن مناسب اؤرین آلیشینگیزگه امین بؤلدیم.

سېزگه مېن اېته دېگن صمېمانه سۆز شوندىن عبارت كه اۆزبېك كلاسيك ادبياتى و اۆزبېكستان معاصر ادبياتى اثرلرېنى، شونېنگ دېك فارس تېليده عروض و معانى بويېچه يازىلگن كتابلرنى هر قنچه كۆپ اوقيسنگيز، اوشنچه فايدهلى بوله دى.

سۆز اخريده، نيچه بيل آلدين بير شعرى توپله ميم مقدمه سيده اۆزبېك ياش شاعرلرېگه قرهته يازگن توصيه نى سېزگه هم يوباره من. ايجاد چوققى لريگه اېرېشينگيزنى اېستيمن.

ساغ - سلامت بۆلېنگ

حرمت بېلن

پروفېسور شرعى جوزجانى

سويدن، ستاكهولم شھرى، پنج شنبه كېچەسى، ساعت 1 ، 10.3.2016

ياش شاعرلرگه توصيه

«يوره ك سِرلرى» ناملى شعرى مجموعه نينگ سؤز باشى سيدن:
... مېن فرستدن فايده لنيب، افغانستان ياش اؤزبېك شاعرلريگه قره ته مهم
بیر مسئله نى اېسله تيب اوتماقچى اېديم و او شوندىن عبارت كه، مدنيت
(فرهنگ)، شعر و ادبياتنى هيچ قچان صفردن يعنى يوقليكدن باشلب
بۆلمه يدى. نېگه كه هيچ بير ملتده فرهنگ و شعر بيرده نېگه تاپيلىب يوزه گه
كېلمه يدى. اونى مادي مدنيت يادگارليكلىرى سينگرى بيرده نېگه قوريب
كوككه كوتريش ممكن اېمس. شعر و ادبيات عصرلر دواميده استه - سيكين
اوز قانونيتلريگه موافق رواجلنيب، شكللنده دى و تكامل چوقيلريگه
كوتريله دى.

بوگون شعر و ادبياتيميزنى اونينگ اساسى بۆلميش كلاسيك ادبياتدن
اجره تيب اورگيش ياكه رواجلنتيريش خام خيالدن باشقه نرسه اېمس. شعر و
ادبيات اگر اوز تاريخى ايلديزلريدن اوزيلسه، البته كه انقراض و انحطاط گه
يول توته دى. كلاسيك ادبيات بيزگه چوقور تصور، نازك تخيل، فلسفى فكر
يوريتيش، انسان روحي نينگ توييگه ييتيب باريب، اونينگ ايچكى دنياسى
بيلىن آشنا بوليش، حيات معمارلرني اورگنيب، اولرگه اېستيتيك يانداشيش
يوللرني كورسه تيب بيره دى، لغوى ذخيره ميزنى باي ايتهدى، ايزگو غايه لر و
نازك كيچينمه لرني چيرايلى تعبير ايتيش اسلويىنى اورگنه دى. شو سببلى، بير
شاعر و يازوچى هر قنچه كلاسيك شاعرلر حياتى و اثرلرى بيلن كوپراق تانيش
بؤلىب، اولرنى يخشى اوزلشتيريب آلگن بولسه، اوشنچه قدرتلى ايجاد و افاده
ملكه سېگه ايگه بوله دى.

مېن اوشبو انکار ايتيب بولمه يديگن حقيقتني نظرده توتگن حالده
 تأکيدلماقچي اېديم که ياش شاعرلر و ايجادکار لريميز «قوتادغوبيلک»،
 «ديوان لغات الترك» کبي منگو و برحيات اثرلرني اوقيش بيلن بيرگه، احمد
 يسوي، نوایي، لطفی، سکاکی، خوارزمی، سيف سرايي، آتايي، بابر، نادره،
 اميري، اويسی مشرب و باشقه شاعرلر اثر لريني قيزيقيش و دقت بيلن
 اوقيب، اولرده ايشله تيلگن لفظي و معنوي صنعتلرني توشونسه لر، فکر و
 خيالي افاده لاش اسلوبلريني اورگنيب، عروض وزنلرگه هم اعتبار بيرسه لر،
 شبهه سيز شعر يازيش، مضمون يره تيش صلاحيتلري آشه دي، باريب - باريب
 اثرلري ضعف ترکيب، تعقيد و ابهام، تکرار و تصنع، وزندن چيقيش ياکه
 سکنه ليکلرگه يول قوييش کبي کمچيليکلردن خالي بوله دي و شو يوسينده
 اقتدارلي شاعرلرگه ايلنه دي لر. شونينگ دیک، قرداش مملکتلر اينيقسه
 اوزبکستان، آذربيجان، ترکيه، ترکمنستان و باشقه لر نينگ شعر و ادبياتي بيلن
 آشنا بوليش ياش شاعرلر بيميزگه ينگي افق لرني آچيب بيرده دي. بو اورينده
 اينيقسه کريل ياکه لاتين يازوويني اورگنيش هر بير اوزبک قلمکشي گه جوده
 ضرور. چونکه او، اوزبک تيلیده يره تيلگن شعري اثرلر، داستان و رمانلر،
 بديعي ترجمه لر، تيل و ادبياتيميز بوييچه آليب باريلگن علمي تحقيقاتلر کبي
 توگنمس خزينه لر ايشيگيني آچه دي و برماق وزنلر يده شعر يازيش يوللري بيلن
 تانيشتيره دي.

افغانستان اوزبک شاعرلري بولردن تشقري ادبي فنلرني اوزلشتيريش بيلن
 بيرگه 21-نچي عصر شاعرلري صفتیده انسيکلوپيديدک يعني دايره المعارفي
 معلوماتلرگه ايگه بوليشلري ضرور. کبره کلي فنلرني ايگله مسدن هيچ بير
 شاعر و يازوچي، اوز جمعيتيني بيبليب آليش، ايستکلريني توشونيش و زمان

روحینی انگلش امکانيگه ايگه بۆلميدى، نتيجه ده يوكسك معيارلر بيلن
اولچنه ديگن شعرلر يره تيشگه ايريشه آلميدى.

حرمت بيلن

پروفيسور شرعى جوزجاني

سويدن، ستاكهولم شهري، پنج شنبه كېچه سي، ساعت 1 ، 10.3.2016

قيسقه بيوگرافى

حاجى ملا محمداسلم «تورپاختو» اوغلى محمدهاشم همدم فاريابى ۲۲- حوت ۱۳۶۵- يىل ميمنه شېرى نىنگ ۸- ناحيهسى تورپاختو قىشلاغى ده دىياگه كېلدى.

او، باشلىغىچ مەكتەبى تورپاختو قىشلاغى ده اوقىب، اۋرتە اوقووينى حاضرگى عربخانه لىسەسى ده بيتتيرىب و لىسە دورەسى نى اېسە مزارشريف دەگى دىقىقى بلخى عالى لىسەسى ده اوقىب ۱۳۸۷- يىل بلخ بىلىم يورتى تىل و بشرى بىلىم لىر فاكولتەسى نىنگ اۋزىپك بۆلىمى گە كىرىپ، اۋىردن ۱۳۹۰- يىل فارغ بۆلدى.

همدم ۱۳۸۴ دىن ۱۳۸۸- يىل گە قدر، افغانستان جنبش ياشلىرى بلخ ولايتى كېنگىشى نىنگ فرهنگى بۆلىم باشلىغى همدمە نهاد رادىوسى نىنگ اۋزىپك بولىمى نى آچىپ تورلى اۋزىپكچە برنامەلرنى آلغە آلىپ بارىش يانيدە، مزارشريف دە يۆلگە قۇيىلگن (تەكسوار شعر) نامى دە بۆلگن شعرى بېلەشۈدە قەتەشىپ، اۋچىنچى اۋرىن نى كسب اېتدى.

محمدهاشم همدم فاريابى ۱۳۸۸- يىل شمال ولايتلىرى نىنگ بىر قطار فعال طلبەلىرى حصە آلىشى بىلەن مولاناغىر فرهنگى بنىادىنى تاسىس اېتىپ مذكور يىل دە آرزو جهانى تلۋىزىۋى دە اۋزىپكچە خبرلەر مسۋولى و چاغداش دستورى نىنگ مەصدسى بۆلىپ بېش يىل ايشلەدى.

۱۳۹۰- يىل دىن حاضرگە قدر افغانستان توركلرى مدنى جەمغەمەسى (فەتتا) باشلىغى بۆلىپ همدمە ۱۳۹۲- يىل باتور جهانى تلۋىزىۋى نىنگ بلخ

نماینده‌لیگی مسوولی حیثی ده ۱۴ آی ایشله‌شیدن سۆنگ ۲۰۱۴- ییل دسمبر
آیی دن شوگونچه سلام‌وطندار اؤزبک خدمتی‌نینگ آنلاین (اؤزبکچه
سایتی) و رادیو خبری دستورلرینی باشقرووچی سی صفتی ده ایشلب کپماقده.

تؤپلم اسمى: سېزدیم و سیودیم

شاعر: محمد هاشم همدم فاریابی

نشر ایتیووچی: فاریاب مدنی جماعه چیلیک تشکیلاتی

هدف: ینگی نسل اولادیگه خدمت

چاپ ییلی: ۱۳۹۵ / ۲۰۱۶ ییلی

سان: ۱۰۰۰

ترقه تیش ییری: کابل - افغانستان

چاپ ییری: خراسان مطبعه سی

اۋزىمنى،

سۋزىمنى،

كۋزىمنى،

اېسىمنى،

سېسىمنى،

ياشىمنى،

باشىمنى،

بارىمنى،

ياغىمنى،

قولىمنى،

يۈلىمنى،

سېزگىمنى،

سېزگىمنى... انە شو آنە تېلېم گە بىغشلى من

بِسْمِ اَلِہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

رشتغہ چیکتی نیچہ دُرّ یتیم

«نویی»

